

**PREZES
URZĘDU OCHRONY
KONKURENCJI I KONSUMENTÓW**

DIH-023-20(3)/16/AnŁ

Warszawa, 15 marca 2016 r.

DECYZJA DIH-1/30/2016

Na podstawie art. 138 § 1 pkt 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (t.j. Dz. U. z 2016 r. poz. 23), art. 1 ust. 3 oraz art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o Inspekcji Handlowej (Dz. U. z 2014 r. poz. 148, z późn. zm.) oraz art. 40a ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 21 grudnia 2000 r. o jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych (Dz. U. z 2015 r. poz. 678, z późn. zm.), Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, po rozpatrzeniu odwołania przedsiębiorcy Bartosza Chrysteczko prowadzącego działalność gospodarczą pod nazwą Chrysteczko Bartosz Manuka Medical w Jastrzębiu-Zdroju od decyzji Śląskiego Wojewódzkiego Inspektora Inspekcji Handlowej w Katowicach z dnia 21 stycznia 2016 r. (nr akt: HU.8361.124.2015/161DEC/15), którą wymierzono karę pieniężną w wysokości 3 000 zł (słownie: trzy tysiące złotych) z tytułu wprowadzenia do obrotu artykułu rolno-spożywczego, tj. jednej partii produktu o nazwie „Natures Nectar umf15+ Miód Manuka +600 MGO” o łącznej wartości 36 618,00 zł, nieodpowiadającego jakości handlowej, **utrzymuje w mocy zaskarżoną decyzję.**

UZASADNIENIE

W toku kontroli przeprowadzonej 24 sierpnia 2015 r. przez inspektorów reprezentujących Śląskiego Wojewódzkiego Inspektora Inspekcji Handlowej w Katowicach – zwanego dalej „*Śląskim WIIH*” w punkcie handlowym w Wodzisławiu Śląskim przy ul. Ks. Płk. W. Kubsza 32, należącym do przedsiębiorcy Bartosza Chrysteczko prowadzącego działalność gospodarczą pod nazwą Chrysteczko Bartosz Manuka Medical w Jastrzębiu-Zdroju – zwanego dalej również „*stroną*” – sprawdzono prawidłowość oznakowania jednej partii produktu o nazwie „Natures Nectar umf15+ Miód Manuka +600 MGO” składającej się ze 102 opakowań á 500 g, w cenie 359 zł/op., o łącznej wartości 36 618,00 zł, „termin przydatności 10.2017 r.”, numer partii produkcyjnej „batch 140911” – zwanej dalej: „*miodem manuka*”. Wymieniony produkt oznaczony był etykietami w języku polskim i angielskim.

Śląski WIIH zakwestionował oznakowanie w języku polskim z uwagi na:

- brak podania nazwy rodzaju miodu, co nie spełniało wymagań określonych w § 15 ust. 2 pkt 1 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 23 grudnia 2014 r. w

sprawie znakowania poszczególnych rodzajów środków spożywczych (Dz. U. z 2015 r. poz. 29), zwanego dalej „rozporządzeniem w sprawie znakowania”, w związku z § 2 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 3 października 2003 r. w sprawie szczegółowych wymagań w zakresie jakości handlowej miodu (Dz. U. Nr 181, poz. 1773 z późn. zm.), zwanego dalej „rozporządzeniem w sprawie jakości handlowej miodu”;

- podanie informacji o treści: „termin przydatności: 10.2017” zamiast „najlepiej spożyć przed końcem: 10.2017”, co naruszało wymagania zawarte w załączniku X pkt 1 lit. a do rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1169/2011 z dnia 25 października 2011 r. w sprawie przekazywania konsumentom informacji na temat żywności, zmiany rozporządzeń Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1924/2006 i (WE) nr 1925/2006 oraz uchylecia dyrektywy Komisji 87/250/EWG, dyrektywy Rady 90/496/EWG, dyrektywy Komisji 1999/10/WE, dyrektywy 2000/13/WE Parlamentu Europejskiego i Rady, dyrektywy Komisji 2002/67/WE i 2008/5/WE oraz rozporządzenia Komisji (WE) nr 608/2004 (Dz. U. UE L 304 z 22.11.2011 r., s. 18 z późn. zm.), zwanego dalej „rozporządzeniem nr 1169/2011”;
- brak podania w języku polskim m.in. niektórych informacji dotyczących wartości odżywczej, które znajdowały się na etykiecie w języku angielskim, co nie spełniało wymagań art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 21 grudnia 2000 r. o jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych (Dz. U. z 2015 r. poz. 678 z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą o jakości handlowej”, oraz art. 48 ust. 2 ustawy z dnia 25 sierpnia 2006 r. o bezpieczeństwie żywności i żywienia (Dz. U. z 2015 r. poz. 594, z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą o bezpieczeństwie żywności”;
- podanie w nieprawidłowej kolejności informacji o wartości odżywczej oraz brak wyrażenia wartości energetycznej w jednostkach kcal (oprócz jednostek kJ), co było niezgodne z załącznikiem XV rozporządzenia nr 1169/2011 i w ten sposób naruszało odpowiednio przepisy art. 34 ust. 1 w związku z art. 30 ust. 1 i art. 32 ust. 1 rozporządzenia nr 1169/2011;
- podanie informacji o treści: „naturalnie aktywny”, „bogaty w naturalne enzymy”, co naruszało wymagania przepisów art. 7 ust. 1 lit. c rozporządzenia nr 1169/2011.

Śląski WIIH ustalił, że kontrolowana partia została zakupiona przez kontrolowanego przedsiębiorcę 12 maja 2015 r. od przedsiębiorcy Fox House, 39 New Road, Milford, Godalming, Surrey (Wielka Brytania) na podstawie faktury nr NN18460, w ilości 144 opakowań.

Kontrolowany przedsiębiorca oświadczył, że działalność w kontrolowanym punkcie handlowym prowadził od kwietnia 2015 roku.

Ponadto oświadczył on, że zleca badania każdej partii miodu manuka w celu potwierdzenia jej właściwości oraz przedstawił sprawozdanie z badań z 12 maja 2015 r. laboratorium Quality Services International GmbH z siedzibą w Bremie (Niemcy) w zakresie zawartości metyloglyksalu (w skrócie MGO) i dihydroksyacetonu (naturalnego prekursora MGO).

Ponadto, w toku tej samej kontroli, Śląski WIIH pobrał do badań próbkę oraz próbkę kontrolną miodu manuka w ilościach reprezentatywnych dla ocenionej partii.

Powyższe czynności udokumentowano w aktach kontroli nr HU.8361.124.2015, w tym: protokole kontroli z 24 sierpnia 2015 r. i w dwóch protokołach pobrania próbki z 24 sierpnia 2015 r. nr 098159 oraz nr 098160.

Badania próbki miodu manuka zostały przeprowadzone przez akredytowane Laboratorium Kontrolno-Analityczne Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Olsztynie (akredytacja Polskiego Centrum Akredytacji nr AB 433). Analiza wykazała, że porównaniu z wymaganiami określonymi w załączniku do rozporządzenia w sprawie jakości handlowej miodu, próbka posiadała:

- niższą liczbę diastazową (stwierdzono 3,1 przy niepewności 0,3, zaś wymagana wartość to nie mniej niż 8);
- wyższą zawartość 5-hydroksymetylofurfuralu (HMF) (stwierdzono 42,1 mg/kg przy niepewności 5,9, zaś wymagana wartość to nie więcej niż 40 mg/kg).

Powyższe udokumentowano w sprawozdaniu z badań nr 490/2015 sporządzonym 9 września 2015 r.

Strona została zapoznana z ww. wynikami badań laboratoryjnych i pouczona o prawie do złożenia wniosku o przebadanie próbki kontrolnej. Strona nie skorzystała z tego uprawnienia (pismo z 23 października 2015 r.).

W związku z ww. niezgodnościami z przepisami o jakości handlowej, pismem z 22 grudnia 2015 r. Śląski WIIH zawiadomił stronę o wszczęciu postępowania administracyjnego w sprawie wymierzenia jej kary pieniężnej na podstawie art. 40a ust. 1 pkt 3 ustawy o jakości handlowej z tytułu wprowadzenia do obrotu jednej partii miodu manuka. Organ poinformował też o prawie do wypowiedzenia się co do zebranych w sprawie dowodów i materiałów. Strona nie skorzystała ze swojego uprawnienia.

Na wezwanie organu pierwszej instancji, strona poinformowała, iż w świetle przepisów ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (Dz. U. z 2015 r. poz. 584, z późn. zm.) posiada statut mikroprzedsiębiorcy oraz przekazała zeznanie podatkowe o wysokości uzyskanego przychodu za rok 2014.

Po przeprowadzeniu postępowania administracyjnego, decyzją z dnia 21 stycznia 2016 r. (sygn. HU.8361.124.2015/161DEC/15) Śląski WIIH wymierzył przedsiębiorcy Bartoszowi Chrysteczko prowadzącemu działalność gospodarczą pod nazwą Chrysteczko Bartosz Manuka Medical w Jastrzębiu-Zdroju karę pieniężną w wysokości 3 000 zł (słownie: trzy tysiące złotych), z tytułu wprowadzenia do obrotu jednej ww. partii miodu manuka, która nie odpowiadała jakości handlowej określonej w przepisach o jakości handlowej.

Pismem z 1 lutego 2016 r. strona złożyła do Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów – zwanego dalej również „Prezesem UOKiK” – odwołanie od ww. decyzji, w którym wniosła o wymierzenie niższej kary pieniężnej, tj. w wysokości 1 000 zł (słownie: jeden tysiąc złotych).

Strona podniosła, że poniosła „olbrzymią stratę” w kwocie [...] zł (słownie: [...] złotych) w związku z utylizacją miodu, a także brakiem pomocy od dostawcy tego produktu. Strona stwierdziła, że wymieniona strata stanowi bardzo duży udział w jej dochodzie i może skutkować zamknięciem punktu handlowego.

Ponadto strona odwołująca się stwierdziła, że „taka sytuacja” miała miejsce po raz pierwszy od początku prowadzenia przez nią działalności, zaś o zadowoleniu jej dotychczasowych klientów świadczy ponad 1000 (100%) pozytywnych komentarzy otrzymanych w serwisie Allegro.

Strona podkreśliła, iż była tylko pośrednikiem zakwestionowanego miodu, nie była zobowiązana do badania produktu i nie miała świadomości, że sprzedaje towar niezgodny z normami prawa. Niemniej, w związku z negatywnymi ustaleniami kontroli, strona zleciła badania zamawianych obecnie partii miodów w zakresie liczby diastazowej oraz 5-HMF, na co przedstawiła dowód w postaci sprawozdania z badań.

Następnie strona podniosła, iż „łączna kara finansowa”, do której strona zaliczyła swoją stratę, poniesione koszty badań przeprowadzonych przez Śląskiego WIIH oraz ww. karę pieniężną, stanowi duży ciężar dla firmy.

Pismem z 19 lutego 2015 r. Prezes UOKiK poinformował stronę, iż przed wydaniem rozstrzygnięcia kończącego postępowanie w sprawie, stronie biorącej udział w postępowaniu administracyjnym przysługuje, na podstawie art. 10 Kpa prawo do zapoznania się z aktami sprawy, a także wypowiedzenia się co do zebranych dowodów i materiałów oraz zgłoszonych żądań. Strona nie skorzystała z przysługujących jej uprawnień.

Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów zważył, co następuje.

Zgodnie z art. 17 ust. 1 rozporządzenia (WE) nr 178/2002 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 28 stycznia 2002 r. ustanawiającego ogólne zasady i wymagania prawa żywnościowego, powołującego Europejski Urząd ds. Bezpieczeństwa Żywności oraz ustanawiającego procedury w zakresie bezpieczeństwa żywności (Dz. U. UE L 31 z 1.02.2002, s. 1, z późn. zm.) – zwanego dalej „*rozporządzeniem nr 178/2002*”, podmioty działające na rynku spożywczym i pasz zapewniają, na wszystkich etapach produkcji, przetwarzania i dystrybucji w przedsiębiorstwach będących pod ich kontrolą, zgodność tej żywności z wymogami prawa żywnościowego właściwymi dla ich działalności i kontrolowanie przestrzegania tych wymogów. W myśl art. 17 ust. 2 tego rozporządzenia, państwa członkowskie wprowadzają w życie prawo żywnościowe oraz monitorują i kontrolują przestrzeganie przez podmioty działające na rynku spożywczym i pasz odpowiednich wymogów prawa żywnościowego na wszystkich etapach produkcji, przetwarzania i dystrybucji. W tym celu Państwa Członkowskie zachowują system oficjalnych kontroli i innych działań stosownych do okoliczności, z uwzględnieniem informowania opinii publicznej o bezpieczeństwie i ryzyku związanym z żywnością i paszami, nadzorem nad bezpieczeństwem żywności i pasz oraz innych działaniach monitorujących, obejmujących wszystkie etapy produkcji, przetwarzania i dystrybucji.

Państwa Członkowskie ustanawiają również zasady dotyczące środków i kar mających zastosowanie w przypadku naruszenia prawa żywnościowego i paszowego. Ustanowione środki i kary powinny być skuteczne, proporcjonalne i odstrasżające.

W myśl przepisu art. 8 ust. 1 rozporządzenia nr 178/2002, prawo żywnościowe ma na celu ochronę interesów konsumentów i powinno stanowić podstawę dokonywania przez konsumentów świadomego wyboru związanego ze spożywaną żywnością. Zgodnie z art. 16 tego rozporządzenia, etykietowanie, reklama i prezentacja żywności nie może wprowadzać konsumentów w błąd. Jak precyzuje rozporządzenie nr 1169/2011 w art. 7 ust. 1 lit. c, informacje na temat żywności nie mogą wprowadzać w błąd przez sugerowanie, że środek spożywczy ma szczególne właściwości, gdy w rzeczywistości wszystkie podobne środki spożywcze mają takie właściwości, zwłaszcza przez szczególne podkreślanie obecności lub braku określonych składników lub składników odżywczych.

Zgodnie z art. 4 ust. 1 ustawy o jakości handlowej, wprowadzane do obrotu artykuły rolno-spożywcze powinny spełniać wymagania w zakresie jakości handlowej, jeżeli w przepisach o jakości handlowej zostały określone takie wymagania oraz dodatkowe wymagania dotyczące tych artykułów, jeżeli ich spełnienie zostało zadeklarowane przez producenta. Definicja jakości handlowej zawarta w art. 3 pkt 5 ustawy o jakości handlowej obejmuje cechy artykułu rolno-spożywczego w zakresie technologii produkcji, wielkości lub masy oraz wymagania wynikające ze sposobu produkcji, opakowania, prezentacji i oznakowania artykułów rolno-spożywczych, nieobjęte wymaganiami sanitarnymi, weterynaryjnymi lub fitosanitarnymi.

Rozporządzenie w sprawie jakości handlowej miodu określa w załączniku szczegółowe wymagania fizykochemiczne miodu. Między innymi, liczba diastazowa miodu (wg skali Schade) powinna wynosić nie mniej niż 8, z wyjątkiem miodu piekarniczego (przemysłowego), z tym że nie mniej niż 3 – w miodzie z naturalnie niską zawartością enzymów oraz zawartością HMF nie większą niż 15 mg/kg. Miód powinien zawierać nie więcej niż 40 mg/kg 5-hydroksymetylofurfuralu (HMF).

W myśl art. 15 ust. 1 rozporządzenia nr 1169/2011, obowiązkowe informacje na temat żywności muszą być podawane w języku łatwo zrozumiałym dla konsumentów z państw członkowskich, w których dany środek spożywczy jest wprowadzany na rynek. Przepisy prawa zawarte w art. 6 ust. 1 ustawy o jakości handlowej oraz art. 48 ust. 2 ustawy o bezpieczeństwie żywności wymagają, by środki spożywcze wprowadzane do obrotu znakowane były co najmniej w języku polskim.

Zgodnie z wymaganiami § 15 ust. 2 pkt 1 rozporządzenia w sprawie znakowania, w oznakowaniu miodu w opakowaniach podaje się dodatkowo pełną nazwę rodzaju i odmiany miodu, zgodnie z przepisami w sprawie szczegółowych wymagań w zakresie jakości handlowej miodu. Rozróżnia się m.in. główne rodzaje miodu w zależności od pochodzenia: kwiatowy lub nektarowy oraz spadziowy (§ 2 pkt 1 lit. a rozporządzenia w sprawie jakości handlowej miodu).

Przepisy rozporządzenia nr 1169/2011 wymagają, by datę minimalnej trwałości w oznakowaniu środka spożywczego poprzedzało sformułowanie "Najlepiej spożyć przed ..." –

gdy data zawiera oznaczenie dnia lub "Najlepiej spożyć przed końcem ..." – w innych przypadkach (załącznik X ust. 1 lit. a).

Między dniem 13 grudnia 2014 r. a dniem 13 grudnia 2016 r. w przypadku gdy informacja o wartości odżywczej jest przekazywana na zasadzie dobrowolności, musi ona spełniać wymogi art. 30-35 rozporządzenia nr 1169/2011 (art. 54 ust. 2 tego rozporządzenia). Zgodnie z art. 34 ust. 1 dane te powinny być prezentowane w kolejności określonej w załączniku XV, to jest: wartość energetyczna (energia), tłuszcz, w tym: kwasy tłuszczowe nasycone (kwasy nasycone), kwasy tłuszczowe jednonienasycone (jednonienasycone) kwasy tłuszczowe wielonienasycone (wielonienasycone), węglowodany, w tym cukry, alkohole wielowodorotlenowe (poliole), skrobia, błonnik, białko, sól, witaminy i składniki mineralne. Zgodnie z art. 32 ust. 1 tego aktu, wartość energetyczna w informacji o wartości odżywczej jest wyrażana przy użyciu jednostek miary wymienionych w załączniku XV, to jest kJ/kcal.

Rozporządzenie nr 1169/2011 precyzuje w art. 8 zasady odpowiedzialności podmiotów za informację o żywności. Podmiotem działającym na rynku spożywczym odpowiedzialnym za informację na temat żywności jest podmiot, pod którego nazwą lub firmą jest wprowadzany na rynek dany środek spożywczy lub – jeżeli ten podmiot nie prowadzi działalności w Unii – importer danego środka na rynek Unii (ust. 1). Podmiot ten zapewnia obecność i rzetelność informacji na temat żywności zgodnie z mającym zastosowanie prawem dotyczącym informacji na temat żywności oraz z wymogami odpowiednich przepisów krajowych (ust. 2). Podmioty działające na rynku spożywczym w przedsiębiorstwach pozostających pod ich kontrolą nie mogą modyfikować informacji towarzyszących środkowi spożywczemu, jeżeli taka modyfikacja wprowadzałaby w błąd konsumenta finalnego lub w inny sposób zmniejszała poziom ochrony konsumentów i możliwości dokonywania świadomego wyboru przez konsumenta finalnego [...] (ust. 4). Bez uszczerbku dla ww. zasad, podmioty działające na rynku spożywczym zapewniają przestrzeganie w przedsiębiorstwach pozostających pod ich kontrolą wymogów prawa dotyczącego informacji na temat żywności i odpowiednich przepisów krajowych mających znaczenie dla ich działalności i upewniają się, że wymogi te są spełnione (ust. 5).

Zgodnie z art. 40a ust. 1 pkt 3 ustawy o jakości handlowej, kto wprowadza do obrotu artykuły rolno-spożywcze nieodpowiadające jakości handlowej określonej w przepisach o jakości handlowej lub deklarowanej przez producenta w oznakowaniu tych artykułów, podlega karze pieniężnej w wysokości do pięciokrotnej wartości korzyści majątkowej uzyskanej lub która mogłaby zostać uzyskana przez wprowadzenie tych artykułów rolno-spożywczych do obrotu, nie niższej jednak niż 500 zł.

Ustalając wysokość kary pieniężnej, wojewódzki inspektor Inspekcji Handlowej, na podstawie art. 40a ust. 5 ustawy o jakości handlowej uwzględnia: stopień szkodliwości czynu, zakres naruszenia, dotychczasową działalność podmiotu działającego na rynku artykułów rolno-spożywczych i wielkość jego obrotów oraz przychodu, a także wartość kontrolowanych artykułów rolno-spożywczych.

W niniejszej sprawie, Śląski WIIH ustalił w toku urzędowej kontroli, że jedna partia miodu manuka, która została wprowadzona do obrotu w punkcie handlowym należącym do przedsiębiorcy Bartosza Chrysteczko prowadzącego działalność gospodarczą pod nazwą Chrysteczko Bartosz Manuka Medical w Jastrzębiu-Zdroju, nie odpowiadała wymaganiom przepisów o jakości handlowej pod względem oznakowania oraz parametrów fizykochemicznych.

Prezes UOKiK stwierdził, że – z jednym zastrzeżeniem opisanym w akapicie poniżej – organ pierwszej instancji zasadnie zakwestionował miód manuka, jak to zostało udokumentowane w aktach kontroli HU.8361.124.2015, w tym w protokole kontroli z 24 sierpnia 2015 r. oraz sprawozdaniu z badań nr 490/2015. Uznanie ww. przedsiębiorcy za podmiot podlegający sankcji administracyjnej określonej w art. 40a ust. 1 pkt 3 ustawy o jakości handlowej było prawidłowe.

W ocenie Prezesa UOKiK materiał dowodowy nie daje pewności, że miód manuka nie spełniał wymagań załącznika do rozporządzenia w sprawie jakości handlowej miodu pod kątem zawartości 5-hydroksymetylofurfuralu (HMF). W sprawozdaniu z badań nr 490/2015 podany został wynik pomiaru 5-HMF dla miodu manuka na poziomie 42,1 mg/kg przy niepewności 5,9. Należy zauważyć, że uzyskany wynik z uwzględnieniem niepewności pomiaru mieścił się w granicach od 36,2 do 48 mg/kg, podczas gdy zgodnie z przepisami wartość ta nie mogła przekroczyć 40 mg/kg. W niniejszej sprawie nie można więc całkowicie wykluczyć, że zawartość 5-HMF w miodzie manuka jednak spełniała wymagania jakości handlowej.

Powyższe zastrzeżenie nie wpływa jednak, w ocenie Prezesa UOKiK, na ustalenie, że przedmiotowy miód manuka nie spełniał podstawowych i istotnych wymagań przepisów o jakości handlowej, w tym załącznika do rozporządzenia w sprawie jakości handlowej miodu oraz art. 7 ust. 1 lit. c rozporządzenia nr 1169/2011. Miód charakteryzujący się tak niską liczbą diastazową, jak w niniejszej sprawie (tj. 3,1 przy niepewności 0,3 zamiast zgodnie z przepisami nie mniej niż 8), w ogóle nie powinien być wprowadzony do obrotu detalicznego, a tym bardziej nie mógł być oznakowany informacjami o treści: „naturalnie aktywny”, „bogaty w naturalne enzymy”.

Prezes UOKiK podtrzymuje ocenę przesłanek do wymierzenia kary pieniężnej, dokonaną przez organ pierwszej instancji zgodnie z art. 40a ust. 5 ustawy o jakości handlowej (tj.: stopień szkodliwości czynu, zakres naruszenia, dotychczasową działalność podmiotu działającego na rynku artykułów rolno-spożywczych i wielkość jego obrotów oraz przychodu, a także wartość kontrolowanych artykułów rolno-spożywczych). Uzupełniając decyzję pierwszej instancji odnośnie przesłanki zakresu naruszenia, Prezes UOKiK stwierdził, że strona w różnym stopniu nie dopełniła obowiązków nałożonych na nią rozporządzeniem nr 1169/2011 w zakresie przekazywania informacji na temat żywności. I tak, w przypadku jakości fizykochemicznej miodu manuka, strona nie upewniła się, wbrew wymaganiom art. 8 ust. 5 rozporządzenia nr 1169/2011, że jej produkt oznakowany nazwą „miód” spełniał obowiązkowe wymagania rozporządzenia w sprawie jakości handlowej miodu. Dopiero w związku z negatywnymi ustaleniami kontroli Śląskiego WIIH strona zleciła badania w zakresie liczby diastazowej oraz 5-HMF (przy czym warto zauważyć, że pominęła zbadanie

innych obowiązkowych parametrów). Z kolei niezgodnie z art. 8 ust. 4 rozporządzenia nr 1169/2011 strona dokonała zmian w oznakowaniu miodu, które – w ocenie organu pierwszej i drugiej instancji – wprowadzały konsumentów w błąd. W oznakowaniu w języku polskim podała ona bowiem określenia, które nie występowały na oryginalnej etykiecie, tj.: „naturalnie aktywny” i „bogaty w naturalne enzymy”, które to określenia w sposób nieuprawniony przypisywały miodowi manuka szczególne właściwości, które z mocy rozporządzenia w sprawie jakości handlowej miodu muszą posiadać wszystkie miody. Taki sposób oznakowania dla miodu niespełniającego przepisów w zakresie aktywności enzymatycznej w ocenie Prezesa UOKiK naruszał również przepis art. 7 ust. 1 lit. a rozporządzenia nr 1169/2011, co dodatkowo wpływało na wyższy stopień szkodliwości czynu, a czego nie uwzględnił organ pierwszej instancji. Określenia „naturalnie aktywny” i „bogaty w naturalne enzymy” nie były zgodne z prawdą, gdyż – jak wykazało badania laboratoryjne przedmiotowej partii miodu manuka – liczba diastazowa tego miodu wynosiła 3,1 (niepewność wyniku 0,3) przy wymaganiach nie mniej niż 8 według załącznika do rozporządzenia w sprawie jakości handlowej miodu. Ponadto, biorąc pod uwagę, że na polskiej etykiecie podana była nazwa i adres firmy należącej do strony (tj. „Importer i Dystrybutor Manuka Medical, Gałczyńskiego 31, 44-335 Jastrzębie-Zdrój”), to zgodnie z art. 8 ust. 1 i 2 rozporządzenia nr 1169/2011 strona była odpowiedzialna za prawidłowość informacji na temat miodu manuka zamieszczonych na etykiecie w języku polskim. Tymczasem oznakowanie to, oprócz opisanych wyżej nieprawidłowości, zawierała szereg innych niezgodności z przepisami zawartymi w: § 15 ust. 2 pkt 1 rozporządzenia w sprawie znakowania w związku z § 2 rozporządzenia w sprawie jakości handlowej miodu, art. 32 ust. 1, art. 34 ust. 1 w związku z art. 30 ust. 1 i zał. XV, a także zał. X pkt 1 lit. a rozporządzenia nr 1169/2011, art. 6 ust. 1 ustawy o jakości handlowej, art. 48 ust. 2 ustawy o bezpieczeństwie żywności.

Podsumowując dotychczasowe rozważania Prezes UOKiK, stwierdził, iż stan faktyczny sprawy oraz przesłanki, jakimi zgodnie z art. 40a ust. 5 ustawy o jakości handlowej należało kierować się przy ustalaniu wysokości kary pieniężnej określonej w art. 40a ust. 1 pkt 3 tej ustawy, stanowiły podstawę do wymierzenia stronie kary pieniężnej w wysokości ustalonej przez organ pierwszej instancji, tj. 3 000 zł (słownie: trzy tysiące złotych).

W odwołaniu od ww. decyzji strona wniosła o wymierzenie niższej kary pieniężnej, tj. w wysokości 1 000 zł (słownie: jeden tysiąc złotych).

Zdaniem Prezesa UOKiK, uwzględnienie tego wniosku byłoby niesłuszne ze względu na wysoką wartość zakwestionowanej partii miodu manuka (tj. 36 618 zł), wpływającą na maksymalną wysokość kary pieniężnej możliwej do wymierzenia stronie (tj. 183 090 zł). Ponadto, proponowana przez stronę kwota kary 1 000 zł stanowi praktycznie równowartość trzech opakowań zakwestionowanego miodu sprzedawanego konsumentom w cenie 359 zł (3 op. x 359 zł = 1 077 zł), zatem kara w kwocie 1 000 zł nie byłaby ani proporcjonalna ani odstrasżająca, jak wymaga przepis art. 17 ust. 2 rozporządzenia nr 178/2002. Obniżenie kary pieniężnej z 3 000 zł do 1 000 zł, czyli o 2/3, nie znajduje uzasadnienia także z punktu widzenia ochrony interesów konsumentów, którym strona oferowała miód manuka oznakowany jako produkt o szczególnej jakości „naturalnie aktywny”, „bogaty w naturalne

enzymy” oraz w wysokiej cenie (359 zł za opakowanie 500 g). Tymczasem, jak wykazała przeprowadzona kontrola, przedmiotowy miód manuka był w świetle przepisów prawa niepełnowartościowym miodem o bardzo niskiej liczbie diastazowej (3,1 zamiast nie mniej niż 8) oraz wysokiej zawartości 5-HMF na granicy dopuszczalnej przepisami. Prezes UOKiK zauważa dodatkowo, iż oba ww. parametry ulegają „pogorszeniu” (w rozumieniu pożądanej jakości handlowej miodu) podczas okresu przechowywania. Jak wynika ze sprawozdania z badań nr 490/2015, badanie laboratoryjne przedmiotowego miodu zostało wykonane od 27 sierpnia do 4 września 2015 r. Według deklaracji na opakowaniu „termin przydatności” ww. miodu (a właściwie data minimalnej trwałości) sięgał października 2017 r., czyli dwa lata od czasu badania. Stwierdzone niezgodności w zakresie parametrów fizykochemicznych pogłębiałyby się mimo aktualnej daty minimalnej trwałości.

Strona stwierdziła w odwołaniu, że poniosła „olbrzymią stratę” w kwocie [...] zł (słownie: [...] złotych) w związku z utylizacją miodu, a także brakiem pomocy od dostawcy tego produktu. Następnie strona podniosła, iż „łączna kara finansowa”, do której strona zaliczyła swoją stratę, poniesione koszty badań przeprowadzonych przez Śląskiego WIIH oraz ww. karę pieniężną, stanowi duży ciężar dla jej firmy, która może skutkować zamknięciem punktu handlowego.

Odnosząc się do powyższego Prezes UOKiK stwierdził, że ustawa o jakości handlowej nakazuje organowi przy wymierzaniu kary pieniężnej wziąć pod uwagę wielkości przychodów i obrotów podmiotu – tak jak to uczyniły w niniejszej sprawie organy pierwszej i drugiej instancji. Inne aspekty sytuacji materialnej strony mogą zostać uwzględnione dopiero po uprawomocnieniu się niniejszej decyzji, przy ewentualnym zastosowaniu ulg w opłacaniu należności publicznoprawnej, jaką jest wymierzona kara pieniężna. W myśl art. 67a § 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2015 r. poz. 613 z późn. zm.) wojewódzki inspektor Inspekcji Handlowej, na wniosek strony w przypadkach uzasadnionych ważnym interesem strony lub interesem publicznym, może: 1) odroczyć termin płatności kary lub rozłożyć jej zapłatę na raty, 2) odroczyć lub rozłożyć na raty zapłatę zaległości podatkowej wraz z odsetkami za zwłokę lub odsetki od nieuregulowanych w terminie zaliczek na podatek, 3) umorzyć w całości lub w części zaległości, odsetki za zwłokę lub opłatę prolongacyjną.

Ponadto strona odwołująca się stwierdziła, że „taka sytuacja” (tj. stan faktyczny ustalony przez Śląskiego WIIH – przyp. Prezesa UOKiK) miała miejsce po raz pierwszy.

Organ odwoławczy zauważa jednak, że wskazana okoliczność została już uwzględniona tak w pierwszej jak i drugiej instancji przy ocenie przesłanek do wymierzenia kary pieniężnej, tj. przesłanki dotychczasowej działalności strony. Wynik tej oceny nie uzasadnia obniżenia wymierzonej kary pieniężnej, ponieważ przy miarkowaniu wysokości tej kary brano pod uwagę także inne przesłanki, które wskazywały na konieczność wymierzenia kary pieniężnej bardziej dotkliwej dla strony.

Następnie Prezes UOKiK rozważył argument odwołania wskazujący na zadowolenie dotychczasowych klientów strony wyrażone pozytywnymi komentarzami w serwisie Allegro. Zauważyć należy, że w przedmiocie niniejszej sprawy było sprawdzenie zgodności miodu

manuka wprowadzonego do obrotu przez stronę z wymaganiami przepisów o jakości handlowej, co mogło, ale nie musiało mieć wpływ na zadowolenie konsumentów z zakupu. Podkreślenia wymaga, że wada miodu manuka dotycząca niskiej liczby diastazowej oraz wysokiej zawartości 5-hydroksymetylofurfuralu (HMF) była dla konsumentów ukryta, ponieważ aby ją stwierdzić należało przeprowadzić badania laboratoryjne. Ponadto z protokołu kontroli HU.8361.124.2015 nie wynika, czy miód manuka z zakwestionowanej partii oferowany był poprzez ww. serwis.

Strona podkreśliła w odwołaniu, iż była tylko pośrednikiem zakwestionowanego miodu, nie była zobowiązana do badania produktu i nie miała świadomości, że sprzedaje towar niezgodny z normami prawa.

Argument ten, zdaniem Prezesa UOKiK, nie zasługuje na uwzględnienie, ponieważ przepisy prawa zawarte w art. 17 ust. 1 rozporządzenia nr 178/2002 oraz art. 8 rozporządzenia nr 1169/2011 nakładały na stronę obowiązek zapewnienia zgodności wprowadzanego do obrotu miodu manuka z przepisami prawa żywnościowego w zakresie właściwym dla jej działalności. Organ drugiej instancji wykazał na podstawie zgromadzonego materiału dowodowego, iż strona nie wywiązała się ze swoich obowiązków, w szczególności nie upewniła się, czy wprowadzony przez nią do obrotu miód manuka spełnia wymagania rozporządzenia w sprawie jakości handlowej miodu oraz podała na etykiecie nieuprawnione informacje dotyczące tego produktu: „naturalnie aktywny” i „bogaty w naturalne enzymy”, które (jak wykazały badania) były informacjami nieprawdziwymi.

Zauważyć należy, że strona we własnym zakresie zleciła badania miodu manuka, ale jedynie pod kątem substancji metylglikoksalu (MGO) oraz dihydroksyacetonu (prekursora MGO), których przepisy o jakości handlowej nie regulują, a które stanowiły wyróżnik miodu, podkreślony w nazwie tego produktu: „Natures Nectar umf15+ Miód manuka +600 MGO”. Zdaniem Prezesa UOKiK, strona uczyniła to nie z troski o zapewnienie właściwej jakości produktu oferowanego konsumentom, ale z przyczyn marketingowych, na co wskazuje informacja na etykiecie: „certyfikat miodu, który trzymasz w rękach możesz otrzymać mailem. NAPISZ: info@manukamedical.pl”.

Podsumowując, po rozpoznaniu sprawy na skutek wniesionego przez stronę odwołania Prezes UOKiK uznał, iż decyzję Śląskiego WIIH należy utrzymać w mocy.

Zgodnie z art. 40a ust. 6 i 7 ustawy o jakości handlowej, karę pieniężną, o której mowa w sentencji decyzji, stanowiącą dochód budżetu państwa, należy wpłacić na rachunek bankowy Wojewódzkiego Inspektoratu Inspekcji Handlowej w Katowicach, w terminie 30 dni od dnia, w którym decyzja o wymierzeniu kary stanie się ostateczna.

Prezes UOKiK, stosownie do art. 5 ust. 2 ustawy o Inspekcji Handlowej, jest organem wyższego stopnia w stosunku do wojewódzkich inspektorów Inspekcji Handlowej. Wobec powyższego, w myśl art. 127 § 2 Kpa w związku z art. 1 ust. 3 ustawy o Inspekcji Handlowej, Prezes UOKiK jest organem właściwym do rozpatrzenia wniesionego odwołania.

Zgodnie z art. 138 § 1 pkt 1 Kpa, organ odwoławczy wydaje decyzję, w której utrzymuje w mocy zaskarżoną decyzję.

Biorąc powyższe pod uwagę, Prezes UOKiK orzekł, jak w sentencji.

Niniejsza decyzja jest ostateczna w trybie postępowania administracyjnego.

Pouczenie

Zgodnie z art. 52 § 1, art. 53 § 1, art. 54 § 1 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. z 2012 r. poz. 270, z późn. zm.) od niniejszej decyzji przysługuje skarga wnoszona do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie w terminie 30 dni od dnia doręczenia decyzji, za pośrednictwem Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów.

Do należności pieniężnych nie uiszczonych w terminie stosuje się przepisy działu III ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2015 r. poz. 613, z późn. zm.).

z up. PREZESA
Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów
ZASTĘPCA DYREKTORA
Departamentu Inspekcji Handlowej

Dariusz Łomowski